

ПРОГНОСТИЧНА ЕФЕКТИВНІСТЬ УДОСКОНАЛЕНОЇ МОДЕЛІ РОБОТИ ЦЕНТРУ ПЕРВИННОЇ МЕДИКО-САНІТАРНОЇ ДОПОМОГИ

В. М. Михальчук, Я. І. Августинівич

Національний університет охорони здоров'я України імені П. Л. Шупика, м. Київ, Україна

Мета. Вивчити прогностичну ефективність удосконаленої моделі центру первинної медико-санітарної допомоги (ЦПМСД) для обслуговування населення об'єднаних територіальних громад (ОТГ).

Матеріали і методи. Використано метод експертних оцінок. В опитуванні взяли участь 30 осіб: 25 фахівців з медичною освітою (стаж роботи у медичній галузі $27,1 \pm 2,70$ р., з них 14 науковців та 11 лікарів загальної практики-сімейної медицини) та 5 пацієнтів ЦПМСД. Оцінка удосконаленої моделі ЦПМСД здійснювалася за 10-ти бальною шкалою (від 0 – «несуттєво» до 10 – «дуже важливо»). Визначали середню арифметичну величину оцінок у балах (М), середньоквадратичне відхилення (σ) та коефіцієнт варіації (CV).

Результати та обговорення. Загальна оцінка удосконаленої моделі ЦПМСД становила $9,2 \pm 0,22$; $\sigma = 0,87$; CV = 9,48 %. Найвищий бал отримали складові удосконаленої моделі щодо організації роботи пункту невідкладної медичної допомоги ($9,83 \pm 0,27$; $\sigma = 0,45$; CV = 4,61 %) та запровадження активної взаємодії ЦПМСД з органами місцевого самоврядування ($9,33 \pm 0,23$; $\sigma = 0,98$; CV = 10,05 %). Застосування у діяльності ЦПМСД сучасних адміністративних, економічних методів управління оцінено на ($8,80 \pm 0,1$), $\sigma = 1,05$; CV = 10,08 %; запровадження механізму створення структурованих угод для регулювання відносин ЦПМСД із закладами приватної медицини та ін.: ($8,71 \pm 0,17$), $\sigma = 0,86$; CV = 9,91 %; організація роботи кабінету цілодобового надання паліативної допомоги ($8,4 \pm 0,13$), $\sigma = 0,71$; CV = 8,47 %; можливість консультативного прийому спеціалістів (отоларинголог дитячий, невролог): ($8,17 \pm 0,21$) $\sigma = 0,64$; CV = 7,8 %; дієвість запроваджених елементів удосконаленої моделі: ($8,80 \pm 0,1$), $\sigma = 0,54$; CV = 6,15 %.

Висновки. Впровадження запропонованої функціонально-організаційної удосконаленої моделі ЦПМСД для обслуговування населення ОТГ матиме позитивний медико-соціальний, економічний ефект за рахунок покращення доступності та ефективності первинної медичної допомоги населенню.

ВИВЧЕННЯ ПРІОРИТЕТНИХ ЛАБОРАТОРНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ У ПАЦІЄНТІВ, СКЕРОВАНИХ ДЛЯ ЇХ ВИКОНАННЯ ЛІКАРЯМИ ПЕРВИННОЇ МЕДИЧНОЇ ДОПОМОГИ

В. Д. Парій¹, О. В. Короткий¹, С. М. Грищук²

¹ Національний медичний університет імені О. О. Богомольця, м. Київ, Україна

² БО «Лікарняна каса Житомирської області», м. Житомир, Україна

Мета. Вивчення ефективності лабораторних досліджень на рівні первинної медичної допомоги (ПМД).

Матеріали і методи. Проведено вивчення пріоритетних напрямлень на лабораторні дослідження у пацієнтів, скерованих лікарями ПМД Житомирської області в приватні лабораторії протягом 2022 року шляхом використання АВС-аналізу.

Результати та обговорення. Опрацьовані за 55 позиціями 175722 направлення, надані лікарями ПМД 30460 пацієнтам на загальну суму 9310035 грн. З них група А становила 19 позицій, вартістю 7534870 грн. (80,93 %), група В становила 14 позицій, вартістю 1341070 грн. (14,41 %), група С становила 22 позицій, вартістю 434095 грн. (4,66 %). При аналізі групи А, як найбільш витратної, виявлено, що лікарями ПМД надавались направлення, переважна більшість яких не передбачена для виконання на рівні ПМД, а саме: ТТГ, ліпідограма, Т4, коагулограма, онкомаркери (СА-125, НЕ-4), А-ТРО, Т3, СРП, ПСА, Д-дімер, АЛаТ, АСаТ, креатинін, РФ, сечовина, АСЛ-О, паратгормон, білірубін фракційно, сечова кислота.

Висновки. Встановлена невідповідність призначення направлень на лабораторні дослідження лікарями ПМД в частині обсягу, визначеному наказом МОЗ України від 19.03.2018 № 504, що призвело до необґрунтованих витрат в сумі більше 7 млн. грн. Переважна більшість з цих досліджень на наш погляд повинна призначатись та аналізуватись лікарями-спеціалістами, за виключенням простат-специфічного антигену. Необхідні подальші дослідження причин, які спонукають лікарів ПМД призначати вищевказані лабораторні дослідження, в тому числі дотримання ними протоколів обстеження при певних нозологіях, наявність у лікарів ПМД компетентностей щодо вірної інтерпретації результатів цих досліджень тощо.